

Előfizetési ár:

Egész évre 6 ft
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 ft 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
jutányosan közöltnék.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Gromon ut 8 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhív. z. talba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felolós szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVÉDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.

Gromon utca 8. szám.

Átöröklés és nivellálás.

(Múlt és jelen)

II.

Ha valahol, úgy évezredek nemzeti történetünkben találkozunk leggyakrabban átörökléssel és nivellálással; itt tárul fel előttünk legtényesebb mi-voltában e két tényezőnek a nemzete-k létgyökeréig lekuszó, gondvise-lésszerű szerepe, mely korhadás-, és rothadás- és pusztulás erjedő anya-gából fakasztván új életet az enyészet szemétdombjai fölé zöldelő virányokat s pázsitos kerteket varázsol. Honel-lenes ősöknek utódai válnak ilyképen lángoló hazafiakká, a nemzeti lét meg-semmisítésére szánt kormányrendsze-rek és egyéb intézmények csakham-mar kényelmes lépcsőzetnek bizon-nyulnak, melyen diadalmenetben von-ful fel a nemzeti tricolorral ékesített csapat, hogy lobogóját a legmagasabb várormokra kitűzhesse.

Elnyeléssel fenyegető feneketlen örvények, oázisokban szűkölködő si-vatagok, életre törő fenevadak s mér-ges csipésű legyek és férgek jelzik a magyar nemzeti szellem ép oly dicső, mint véstteljes hadifelvonnásának diadallal kiküzdött utját. E hosszú ut, e terjedelmes pálya a tanulságos té-nyeknek óriási halmazával van tele; a nivellálásnak e helyen szembetűnő fennsleges jelenségei közül felette meg-kapó az, a mely a magyar városok fejlődésében és magyarosodásában tükröződik vissza.

Jövevények, nyelvre, szokásra és nemzetiségre nézve teljesen idegenek népesítik be városaink nagy részét, kiket a királyok által nyújtott külön-féle kiváltságok és szabadalmak csá-bitanak az országba. Évszázadokon át féltékenyen őrködnek kiváltságaik felett, megtartják nyelvöket, szoká-saikat, önön maguk szabnak maguk-nak városuk területére törvényt, bi-zonyos mértékben államocskákat ké-peznek az államban, egyik-másik fe-jedelmekkel daczol, háborut folytat és alkudozik.

De az idő vasfoga réseket tör a falakon s e réseken keresztül észre-vétlenül bevonul, tért foglal. hódít a nemzeti szellem; háborut folytat, de nem ejt sebeket, győzedelmes viadal-lal átalakít, de nem győz le, hanem meggyőz. S ime egy szép nap eltün-teti a kiváltságokat s azoknak rom-jain vonul be a városok falai közé a nemzeti érzés, itt helyezkedik el a nemzeti lét legbeesebb része, a vér-keringést központosító szív, melynek

verését immár a városokban érezzük legközvetlenebbül.

De nincsen szabály kivétel nélkül s a kivételek hátráltatják ugyan, de fel nem tartóztatják a rohamat, mely előbb utóbb a végzélhoz vezet. E daczoló, ellentálló kivételeket, ná-lunk a nemzetiségi kérdés teremtette meg. Daczára annak, hogy a 40-es évek óta van e kérdés napi renden, az még ma is csak a jóhiszemű té-vedések és rozszakaratu ferde félreér-tések hosszú láncolatán alapuló fog-alam zavar.

A tudomány terén kitűnő nyu-gati nagy nemzetek nem tisztázták annak fogalmát, mert azok egy nyelv-ük lévén a kérdés őket közelebből nem érdekelte, ha hébe korba hozzá-szóltak, akkor pillanatnyi rokon és ellenszenvek befolyása alatt cseleked-ték a nélkül, hogy határozottan kör-vonalozták volna.

Az oroszok és Poroszországban Bismark a lengyelkérdést gordiusi csomóként erőszakkal oldották meg. Ausztriában, hol a németek térvesztése következtében ma-holnap elenyé-szik a nemzet fogalma s az állam csupa nemzetiségekből fog állani, ja-vában dühöng e kérdés s még jó so-kaig kérdés marad.

Egyedül mi náiuink adtak annak helyes tárgyilagosságot úgy a tör-vényhozás, mint a nemzeti közvéle-mény s mindannak daczára nem bir az a napirendről lekerülni, mert van-nak egyesek, kik ki nem elégíthető beteges ambíció- és szereplési visz-keztetől sarkalva a nemzet és nem-zetiség fogalmát rozszakaratulag össze-zavarják, a kettő közötti különbséget nem akarják megérteni s félreértéseiket és helytelen nézeteiket hangzatos jelszavakból alkotott labdacokban ad-ják be könnyen hívó, felülő véreiknek.

A hol a nemzetiségek iskolákat, alapíthatnak és azokban anyanyelv-ükön taníthatnak, a hol az istentiszte-letet templomaikban anyanyelvükön végezhetik. tulajdonképen nemzetiségi kérdéstről nem lehet szó. Az anya-nyelv művelése és annak saját körük-ben való használata képezik azon jo-gokat, a melyeket a nemzetiségek mint ilyenek megkövetelhetnek.

Ezzel szemben viszont kétségte-len az államnak azon joga, hogy min-den polgórától nemzetiségre való te-kintet nélkül megkövetelheti a nemzeti nyelvnek, mely egyuttal az állam hivatalos nyelve is — ösmeretét és tudását. Az állam eme jogos kö-vetelése annál is inkább indokolt, mi-vel annak érvényesítése nélkülöz-

hetetlen az állam polgárok érdekében, kiket jogaik oltalma, kötelességeik tel-jesítése és képességeik kifejtése a jó-zan önérdek szempontjából is szor-gósan utal a nemzeti nyelv megtanu-lására, mely az egyéni érvényesülés sikerének egyik főbiztosítója.

De a baj kuforrása az, hogy a nemzetnek és a nemzeti nyelvnek jo-gait vindikálják a nemzetiségek ré-szére azok, kik a nemzetiségi kérdést csinálják s napi renden tartják.

Ha azt kérdezzük, hogy honnan meritik az álláspontjuk igazolására szolgáló érveket, akkor erre csak is meglehetősen gazdag fantáziájukra va-ló uttalással felelhetünk. E fantázia a költészet terén egy új műfajt terem-tett, a melyet történelem csinálásnak keresztülhetünk el.

A történetem csinálás modern művészetének megalkotásával azonban akaratlanul maguk alatt vágták a fát, mert ezzel önkéntelenül beismerték azt, hogy a történeti fejlődés során szer-zett érdemek szolgálnak zsinormér-tékül annak megítélésénél, hogy mi a nemzet és mi a nemzetiség.

Az a számtalan sacespár-i tra-gédia, mely egyévezred folyamán e földön lejátszódott s a hősök millió-inak porladó csontjaival termékenyíti annak talaját: Klió pártatlan tárgyil-agos muzsájának nyilvántartásában kitörülhetetlen örök betűkkel hirdeti, hogy ez évezredek tragédiasorozat sok hőse elbukott, de az általuk képviselt eszme, az so h a s e m g y ő z e t t le; katonáinak veresége közepette s a duló orkánok megsemmisítő árjáb-an is diadalmas maradt, mert vité-zei a kishitűség, a gyáva lemondás s jogfeladás bűnébe sohasem estek. En-nek eredménye az, hogy a nemzetek nagy családjában el nem vitatható megérdemelt helyet foglal el a magyar.

A nemzetiségek sorában első hely illeti azokat, a melyek valaha nem-zetek voltak, de részben saját bűneik, részben a balsors csapásai folytán helyöket meg nem állhatták. Ilyenek a lengyelek és bizonyos mértékben a csehek is, kiknek háta mögött jelen-legi szerepöknél fényesebb nemzeti múlt áll. A mi nemzetiségeink nem ezeknek csoportjába tartoznak.

Darvas Vilmos.

Pancsova költségvetése.

Már egy ízben állítottuk, hogy vá-rosunk költségvetése nem reális. Akkor általánosságban szólottunk azon feltett szándékkal, hogy a költségvetés egyes főbb

tételeivel számszerűleg is fogunk foglalkozni és ezek alapján kimutatni mennyire süppedékes alapon épült a városnak 1899. évi költségvetése.

Miután azonban a költségeloirányzatot tárgyaló október 26-iki közgyűlés jegyzőkönyve mindez időig sincsen hitelesítve, tehát pozitív adatokkal mi sem rendelkezünk, miért is ezuttal csak egy, semmi szín alatt változást nem szenvedő és a városi vagyon legnagyobb részét lekötve tartó tétellel akarunk foglalkozni.

Előre bocsátjuk, hogy az itt felsólyt számadatokat nem aktákból szerezhettük, mert azok bizonyos tulipános lédában, minden hivataln szem előtt hermétikusan elzárva tartatnak, — hanem nyertük azokat a törvényhatósági bizottság egy oly tagjától, egy oly választott városatyától, ki saját szavaival élve, nem tudja már — bár jó mameluk — szó nélkül hagyni, mint fecsérlik a város vagyonát egyesek agryémeinek megvalósítására.

Szól az ének Pancsova város vasutjáról, melyet hivatalosan „Pancsova-Petrovoszellói h. é. vasutársaság”-nak hívunk.

Köz tudomásu dolog, hogy a pancsova-petrovoszellói vasutvonal kiépítése akkor vált szükségessé, mikor a Versecz-Kubin vasut részvénytársasággal folytatott tárgyalások eredménytelenek maradtak. Miért maradtak eredménytelenek nem is kutatjuk ez alkalommal, hanem visszaemlékezve az akkor folytatott tárgyalásokról kiszivárgott hírekre, azon önkénytelen gondolatra jut az ember, hogy az akkor kiküldött városatyá talán nem is vette komolyan a dolgot, mert különben alig mondhatta volna, hogy „nevetséges Verseczről a Dunához vasutat építeni és Pancsovát nem érinteni.” Hogy milyen hangon védhették akkor Pancsova városának érdekét, azt sejteni lehet azon nyilatkozatból, mely annak idején, mikor Petrovoszelló községét a mi vasutunkhoz való hozzájárulás véget megkeresték Knoll községi jegyzőtől a helybeli „Donau-Temes-Bote”-ban megjelent.

Azonban ezek elmúlt dolgok, melyeken még a „vasutasaink” sem tudnak változtatni. Elmúlt de jellemző dolog az is, hogy mily módon ugrasztották be a várost a vasut finanszírozásába.

Ha jól emlékezünk azzal vitték bele a közgyűlést a „finanszírozás”-ba, hogy az erre vonatkozó jelentésben a vasutnak „kezdetbeni” jövedelmezőségét évi 30,000 frtban tüntették ki a városi vasut politikuskok, mely jövedelemből évi 24,000 frt a kölcsön-tőke amortizálására fordítandó a városi kasszába pedig tisztán évi 6000 frt folyik be „kezdetben.” Szerintük felette előnyös és sürgős volt a vasut finanszírozása a városra nézve, nehogy más valaki zsebelje be a biztos hasznót.

— Ilyen zsenális ervelés és megdönt-hetetlen alapos számítás vitte rá a városatyákat a lépre. És lett Pancsova város vasut tulajdonos.

Nehogy azonban minden vasuti ügyet a nehézkes közgyűléseken kelljen tárgyalni, célszerűnek találtatott a részvénytársaság megalakítása.

A részvénytársaság azután szerződést kötött a várossal a vasut kiépítése tárgyában. Nem volt alkalmunk a szerződésbe betekinteni, — de úgy értesülünk és a

mult és jelen is azt bizonyítják, hogy mindaddig, míg a vasut teljesen ki nem építették és a forgalomnak át nem adatik, a város köteleos a részvénytársaság igazgatósága által szükségessé esnek talált költségeket előteremtteni.

A vasuti politikát nem a város képviselte hanem a részvénytársaság igazgatósága csinálja, a vasut kiépítése nem a várostól hanem az igazgatóságtól függ és mégis a város fizeti az igazgatóságtól szükségesnek ítélt kiadásokat. Miért nem a részvénytársaság?

Szinte látni véljük a benfentes „vasutasaink” szánakozó mosolygását az ilyen laikus hozzászólások felett.

Es mi mégis, dacára annak, hogy a város százezreire eszközölt kísérletezések alapján szerzett tapasztalatok fölött nem rendelkezünk, azt állítjuk hogy egy részvénytársaság befektetéseit — melyeknek esetleges hasznából más részvényesek is participálnak — nemesak a város mint fő részvényes, hanem az egész tisztelt társaság zsebeiből kellene fedezni.

De nemesak a szomorú multtal, hanem a sötét jellel és a még vigasztalanabb jövővel is kell foglalkoznunk.

A cikkünk bevezetésében említett „vasuti jövedelemre” áttérve szomorú tényként konstatálhatjuk, hogy ama hírhedt „jövedelmezési kimutatás”, melynek alapján a városatyák a vasut csinálásba belementek felette rossznak bizonyult. A tények beigazolták a számítás alaptalanságát, mert míg vasutunk építésére felvett kölcsön a mortizálására nem évi 24000 frt, hanem a költségvetés 62/b. kiadási tétele szerint évi 33,550 frt 06 kr. szükséges, addig a vérmes reményekkel számításba vett 30,000 frtnyi jövedelem a multban alig 6000 frtot tett ki s a jövő évre is csak 10,000 frttal van előirányozva.

Es miután még képzett „vasutasaink”-nak sincsen többé reményük, hogy a kilátásba helyezett évi 30,000 frt tiszta jövedelem a legközelebbi jövőben el fog éretni, de a törlesztési részletek a város által fizetendők, ennél fogva a „jövedelem hiány” pótlására egy 50,000 frtnyi kölcsönből a „vasuti jövedelmi tartalék alap” teremtett. Vagyis magyarul szólva a vasutársaság 50 évig 2½% pótdótot sózott az adófizető polgárok nyakába.

Ily uton-módon kell most a rosszul összeállított jövedelmezőségi kimutatást helyesbiteni, s minthogy már az 1899. évben is a most, a város pénzéből létesített tartalék alap szolgáltatja a közgyűlés által helyesbitett 18700 frtnyi csekély összegecskét, előre látható, hogy — mivel a vasut jövedelmezősége 2—3 év mulva sem érendi el a hirtosnak vett „kezdetbeni” 30,000 frtot, a tartalék alap felemesztése után a város vagy pótdótból lesz kénytelen fedezni a „jövedelmi hiányt” vagy pedig újabb kölcsönből — melynek amortizációs quótái egyedül csak pótdótból fedezhetők — egy új „vasut jövedelmi tartalék alap” teremtéséről kell gondoskodnia.

Ha még hozzá vesszük, hogy ennek a vasutnak a jövedelmezősége érdekében a Temes szabályozási és rakpart építési munkálatokra is már vagy 300,000 frt, lett elkölve, akkor előttünk áll a sivár jelen képe.

A vigasz nélküli jövő pedig már is előre veti sötét árnyékát. Ugyanis a Temespartai állomás kiépítése a részvénytársaság alapító kéjének felemelését teszi szükségessé. Az erre szükséges 80,000 ezer forintot felülszegért a város törzsvagyonával szavatol. A kibocsátandó elsőbbségi kötvények pedig a város tulajdonában levő elsőbbségi kötvények elébe soroztatnak. A jövedelmezőség elmaradása esetében a város fizeti a hiányt, a mi 4—5% pótdónak felel meg.

Ime egy tétel a városi költségvetésből, mely eléggé bizonyítja, hogy az nem reális.

Es ilyen tételeket tartalmazó költségvetésnek alig 1 órai letárgyalása illetve „en bloc” elfogatása után a mi városatyáink jóízűen ebédelnek.

Valóban ilyen viszonyokra teljesen alkalmazható a székes fővárosi közgyűlésen elhangzott Kassics Péter bizottsági tagnak ezen felkiáltása: „Weinen kann ich ihnen helfen”.

H I R E K.

Adakozások.

Az ev. ref. egyház javára rendezett bazárra még a következő adományok folytak be: Spitzer Jul. egy pár terrakotta faldisz. Schwarcz Albert két üveg finom likör.

Kubik József két virág pohár, Geeser Béláné 2 díszpohár, 2 gyufatartó.

— Jakab Antalné két korsó, 2 gyertyatartó.

Steinbrückner Melanja kézi-munkaterítő.

Lambrecht Péterné tíz cserép élő dísznövény és virág.

Névtelen névjegytartó kosár.

François Lajos (Budafok) 12 üveg pezsgő.

Pénzbeli adományok:

Oláh Antal lelkész (Öcsöd) 2 frt.

Magos Antal (Torontál-Aimás) 2 frt.

Rimamurányi-Salgótarjáni vasút részvénytársaság ivén: Schmid Bernhard igazgató által beküldve 24 frt.

Frischauf Józsefné gyűjtő ivén: 20 frt 40 kr.

Morán Fülöp (Kassáról) 1 frt 80 kr.

Naszluhác Lajosné (Antalfalván) gyűjtő ivén: 3 frt 50 kr.

Kavali Józsefné (Tisza-Ugról) 1 frt.

Wittlinger Béláné ivén: 3 frt.

— Főjegyzőből — Főispán. Mult héten közzétük azon hírt, mely szerint gróf Bethlen Miklós Torontál vármegye főjegyzője lenne Hunyad vármegye új főispánja, A hivatalos lap november 6-iki számában tényleg megjelent a kinevezés.

— Egy havi közigazgatás. Pancsova városának közigazgatási bizottsága f. hó 7-én tartotta rendes havi ülését Rónay Jenő főispán elnöke alatt. Az előterjesztett pénzügyigazgatási jelentés szerint október hóban befolyt egyenes adó 15.1157 frt 57 kr. (4029 frt 65 kr. több mint az előző év ugyanezen szakában) hadmentességi díj 123 frt (7 frttal kevesebb mint a mult évi okt.-ben); adóhátralék volt 1898. évi október hó végén 78.979 frt 44 kr. (23673 frt 17 krral több a hátralék mint 1897. évi október végén.) — A főorvosi jelentés szerint az utolsó két hónap alatt 104 halálet fordult elő kik körül volt 63 férfi és 41 nő. A kórházban 159 egyén gyógykezelettet; ezek közül meggyógyult 73, javult 21, gyógyíthatatlan 11, elhalt 7 egyén; további gyógykezelés alatt maradt 47 beteg. A bárányhimlő járványszerűen lépett fel a felsővárosban.

— A pénzügyigazgatóság köréből. A m. kir. pénzügyminiszter a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz Ember Antal pénz-

ügyi fogalma zót pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben és Munkácsy Emil pénzügyi főbiztos Nagybecskerekre pénzügyi felügyelővé nevezte ki.

— **Megyebizottsági tagok.** Torontálmegyében most folynak a megyebizottsági tagok választása. Vidékünkön a következő községekben ejtették meg a választást, és pedig megválasztottak: **O z o r á n:** Rónay Jenő, Száviics Gerő és Rehák István. **S z t a r c s o v á n:** Zakkar József, Gaál Imre. **F r a n c z f e l d e n:** Ruppenthal Ádám és Jahrausz András. **G l o g o n o n:** Zacher Miksa és Grandjeán Ede. **S á n d o r e g y h á z á n:** Zatkalik Károly, Makra Imre, dr. Kis János és Bohus Károly.

— **Nagymérvű iskolamulasztások.** Az iparos tanonciskolákban országsszerte tapasztalt nagymérvű iskolamulasztások apasztása tárgyában a kereskedelemügyi m. kir. miniszter egy újabb 60.028 számú rendeletet bocsátott ki. Ezen rendeletben utasítanak az igazgatóságok, hogy jövőben a mulasztó tanoncok és mesterek névsorát nemcsak az ipartestülettel hanem az illetékes iparhatósággal is közöljék egyuttal. Utasítanak az iparhatóságok, hogy ha az iparkihágási eljárás folyamán a mulasztások igazolatlanoknak mutatkoznak akkor a munkaadókkal szemben nem a tanonc iskolai szabályzat 76. §-ában említett dorgálás hanem az 1884 évi XVIII. t.-cz. 157 §-a értelmében kiszabandó büntetések alkalmazandók. Köteleztették az iparhatóságok az iskolamulasztási fejletéseket esetében hogy legkésőbb 30 nap alatt hozzák meg ítéleteiket, és azokról jövőben a tanonciskolai igazgatóságot is értesítsék, hogy az esetleg felebbezési jogával elhessen. — Csak helyesíthető a miniszter szigorú rendelete, de az ügy érdekében kívánatos hogy a szigorú rendelet szigorúan végre is hajtassék. Kívánatos ezen rendeletnek kéréseket alkalmazása különösen a p a n c s o v a i iparos tanonciskola mulasztóival szemben, mert alig van az országban egy több mulasztást kimutató tanonciskola mint a miénk. De miként történik a büntetés, ha a tanév harmadik hónapjában sem terjesztették még be egyetlen mulasztási kimutatás sem? Sőt egyetlen egy mulasztási napló sincsen rendben. Erre felhívjuk az ipariskolai bizottság becses figyelmét.

— **Egyesített nagyközségek.** A m. kir. belügyminiszter Torontálmegye közönségéhez kibocsátott leiratával Horvát-Bóka és Szerb Bóka összeépült nagyközségeknek Bóka elnevezés alatt egy nagyközséggé leendő egyesítése elrendeltetett.

— **Fajmarhavásár.** A tejelő képessége miatt az egész országban nagyon keresett ugynevezett bonyhádi tájfajta tarka szarvas marhának könnyebb és biztos beszerezhetése céljából Tolnamegyei Hőgyészen minden hónap első keddi napján és ha ez ünnep, a következő hétköznapon kizárólag ezen fajmarha felhajtásával rendszeres állatvásár fog tartatni. Kívánatra előzetes értesítés esetén mérsékelt díj mellett szállítással, vasuti kocsikról, sőt a vett marha elszállításáról is gondoskodik az előljárással.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Több megyebizottsági tag kérelmére Torontálmegye törvényhatósági bizottsága e hó 14-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen Csongrád, Baranya és Temesmegyék ismert átiratai fognak tárgyalatni.

— **Vizsgálat egy főszolgabíró ellen.** A kuria csak a minap fejezte be ítélettel azt a bűnpört, mely az eleméri vérengzés nyomán támadt. A zendüléskor tudvalevőleg két csendőrt agyonverték, viszont a csendőrök is agyonlőttek két munkást. Most a pörnek folytatása lett. A háborúság abból támadt, hogy az eleméri nép nem akarta a község legelőin keresztülbocsátani Lóvi Ignác gépeit, a ki ott a közvelben báró Dániel Ernő miniszter anyjának, özv. Dániel Augusztának 4000 holdas birtokát bérlé. A bérlő panaszára Dániel Ferenc, a járás főszolgabírája előbb ráparancsolt a községbeliekre, majd a csendőröket küldte a helyszínre s karhatalommal akart a bérlő jogtalan követeléseinek érvényeit szerezni. Most hogy a bűnpört befejezték az eleméri vérengzés dolgában, a nagybecskereki ügyészség vezetője, Góth Ferenc dr vádat emelt Dániel főszolgabíró ellen is hivatalos hatalommal való visszaélés miatt és a törvényszék el is rendelte el-

lene a bűnvizsgálatot. A törvényszék határozata s az igazságos vizsgálat talán csilapítóan hat az eleméri lakosságra, melyet utó végre csakis a hatósági erőszakoskodás lázított fel. A miniszter unokaöcse ellen hozott határozat, Torontálmegyében nagy feltűnést kelt.

— **Eladó káptalani birtok.** Mint értesülünk, a csanádi székeskáptalan legfelsőbb helyen engedélyt kapott arra, hogy a Temes vármegye területén Sztancsófalva község határában fekvő, mintegy 4707. kat. hold területű erdő, szántóföld, rét, szőlő, legelő és kertből álló ingatlan birtokát eladhassa. A 325,721 frtra becsült birtok eladására nézve zárt ajánlati versenytárgyalás lesz megtartva. A 32,050 frt övadékkal ellátott zárt ajánlatok legkésőbb 1899. évi január hó 4-ig nyújtandók be Németh József nagyprepost és felszentelt püspök lakásán. Az ajánlatokat az 1899. évi január hó 7-én tartandó káptalani gyűlésben bontják fel. Közlebbi felvilágosítások kaphatók dr. Kun László kanonoknál.

— **Harmadik magy. kir. szab. osztály-sorsjáték.** A harmadik játék első húzása november hó 17. és 18-án lesz és a sorsjegyvásárló közönséget figyelmeztetjük, hogy megrendeléseivel minél inkább siessen, miután a vásárlási kedv a mostani sorsjátékhoz általában igen nagy és a sorsjegykészlet gyorsan elfogy. Különösen felhívjuk olvasóink figyelmét Török A. és Társa budapesti bankház hirdetésére, miután a cég szigorúan pontos és figyelmes kiszolgálásban részesíti vevőit, amiképpen a szerencse anyyira kedvezett e bankház megbízóinak, hogy tudomásunk szerint az I. és II. játéknál körülbelül egy millió 500.000 korona nyeresémet fizetett ki gyorsan és pontosan. Aki tehát szerencsét akar próbálni, forduljon bizalommal Török A. és Társa budapesti bankházához.

— **Uj zeneművek.** Rozsavölgyi és társa cs. és kir. udv. zenekereskedés kiadásában most jelent meg egy gyönyörű keringő: Une nuit sur le Bosphore (Egy éj a Bosporuson) Domeier Ferdinánd előnyösen ismert szerzőtől, melynek legújabb művét a konstantinápolyi díszbenedek alkalmával nagy sikerrel adták elő. Bátran mondhatjuk, hogy Strauss „Blaue Donau“-Walzerje óta nem hallottunk olyan fülbemászó keringőt. Ára 1 frt 10 kr. Faulwetter Antal a hírneves katona-karmester egy kedves kis aprósággal gazdagította meg a zenepiacot, melynek címe: Vagues roulentes (Sajkáló habok) igen jellemző. Ezen kedves és melodikus szalondarabocska kezdő zongorásoknak igen sok örömet fog szerezni, ára 1 Kr. 15 fl. Zsádányi Armand kitűnő hazánkfia egy új vállalat első füzetjét jelentette meg magánhegedűre melynek címe: Régi magyar zenegyűjtyei T. Lavotta. A füzet a következő négy számot tartalmazza 1 sz. Ábránd. Vágy Pannónia felé 2 sz. Induló. Indulás Pannóniába. 3. sz. Kesserv. A szegény szerencsésjét várja. 4. sz. Lassu magyar. Első szerelem. Ezen gyönyörű régi magyar zenekincsek új ruhában jelennek meg előttünk, de úgy talán még jobban fogják a magyar zene iránt érdeklődő közönség tetszését megnyerni. Az átiratok briliánsok és még sem igen neheznek. A füzet, melyet a legmelegebben ajánlhatunk 1 frtba kerül. Kutschera Alajos a most annyira kedvelt bécsi zeneszerző „Es ist vorbei“ czímmel egy igen poetikus dalkölteménytel szerepel és Capua Eduardo az olasz népénekesek nagymestere, kinek művei eddig a világhírű Ricordi cégénél jelentek meg, Il Soldato czímmel egy olasz népdalt komponált mely nemsokára mindenütt hallható lesz. A dal kedves, egyszerű és roppant fülbemászó Ára 1 Kr. 25 fl.

— **Közlekedés a Dunán.** A kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi gőzhajózási vállalatához: Folyó évi október hó 6-án 68.092. szám alatt kelt rendeletem kiegészítésül mihezattartás végett értesitem a vállalatot, hogy 15 méternél magasabb orsovai vizállásoknál a Drenkova és Szvinicza közötti, illetve az Orsova feletti Dunaszakaszon kellő óvatosság és az ottani jelzések szigorú szem előtt tartása mellett egy a lefelé, mint felfelé menet reggeltől estig a nap bármely részében történhetik s a közlekedés a tutajoknak és dereglyéknek is meg van engedve oly feltétellel azonban, hogy a megjelölt hajóutak használatánál kötelesek a tutajok és dereglyék vezetői a ballon-j elz-

sakat szigorúan figyelembe venni, illetőleg külön küldőncz útján ballon-jelzést kérni.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

Nyilt-tér. *)

Tiszteld, kit tisztelet illet!

Wilhelm Ferencz neunkircheni—Bécs mellett — gyógyszerész urnak Altonából 1897. évi augusztus hó 11-én irták:

Már 70 éves vagyok és 10 év óta szenvedtem izületi rheumában, ugyszintén aranyér esomókban és nem tudtam ezekre semmiféle gyógyszert találni.

Csak az ön „**Wilhelm-féle aranyér és rheuma elleni vértisztító thea**“-ja volt az, amely az én fájdalmaimtól 3 hét alatt — teljesen megszabadított.

Önök, ugyszintén a grófnőnek, kinek közleményét a lapokban olvastam, hálás köszönetem nyilvánítom.

Mély tisztelettel
Ackermann Keresztély
bankár
Altonából — Hamburg mellett.
Reichenstrasse 6.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkeszt.

Foulard-selyem 65 kr.-tól

3 frt 35 krig méterenkint japán, kínai stb. legújabb mintázatok és színekben, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — a legdivatosabb szövés, szín és mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb). Ruhák és blousok a gárból!

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben.
(cz. és kir. udvari szállító.)

1507 sz.

kir. végreh. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pancsovai kir. bíróság 1898 évi V. 1099. számú végzése következtében Szrdanovics Vása javára **Damjanovics Helena** ellen 68 frt 91 kr. s jár. erejéig 1898 évi szeptember hó 24-én foganatosított kielégítés végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1113 frt 10 krra becsült női kalapok, női főkötők, butorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. járásbíróság V. 1099. 1898. számú végzése folytán 68 frt 91 kr. tőke követelés, ennek 1898. évi ápril hó 3. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 23 frt 89 krrban bíróság már megállapított költségek erejéig Pancsován adós üzletében és lakásán leendő eszközözlésére **1898. évi november hó 11-én délutáni 3. órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Pancsován 1898. évi október hó 29. napján.

Argay
kir. bírósági végrehajtó.

20149 sz.

tkv. 1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett 17974. sz. visszárverési kérelem folytán Radulovics János és Kis Károly javára 84 frt 15 kr. illetve 141 frt 12 kr. tőke s járulékaikielégítése végett az 1881: LX. t.-cz. 144. a 185. §-a alapján s 146. §-a

értelmében Jovanov Péter illetve késedelmes vevő Jovanov Timotej r.-ujfalvi lakos ellen a Révaufalva községben fekvő és a r.-ujfalvi 4056. sz. tjkvben foglalt 2. dűlő 212. hrsz. 1200 □-öl I. oszt. szántó 201 frt, 3. dűlő 212. hrsz. 1200 □-öl II. oszt. szántó 201 frt, 564. hrsz. 400 □-öl kert 91 frt becsárban az árverést eirendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés R.-Ujfalu község-házában 1898. évi november hó 23-án d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban mint a R.-Ujfalu községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.
3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 20 frt 10 kr., 20 frt 10 kr., 9 frt 10 kszpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezeihez letenni.

Pancsován, 1898. évi szept. 29-én.

Jankó,
kir. t. bíró.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 ft.

A penge ***csillagos acélból és a többi részei lapaccából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 frt.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik.

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos.

A czég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadoncz csemetét szállít

Horvát-, Slavenország, Bosznia, Cseh-, Mervország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső O Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állományozó ezuttal 500.00 drb; vadoncz-állományozó 8 millió. A czég évenként 4500-5000 rendelőknek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az itt keltetett homoki szőlőtelepítőknél kincses háza azért mert mint a homoktalajból kikerült fa a homoktalajban éppen úgy, mint az agyagos, köveces talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodású vagy túlságosan kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkovácsbázi hírneves telepítői valók. Ugy magaderek, valamint törpe csemeték megrendelhetők, körte, alma, szilva, őzsi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerei, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krtig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák dbja 45-50 kr. Nagyban vétel. né az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblaurítás folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krt, melyek gazdag gyökérzetükkel fogva főként nagyban telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonczai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt czégnél. A gazdag gyöhdéretű vadonczok 1000-e azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15%-engedmény. — Levél-cím:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája, CZEGLÉDEN.

!! Tessenék árjegyzéket kérni !!

Legnagyobb nyeremény
legszerezhető esetben
1.000.000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény megszerezhető esetben 1.000.000 korona. A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	jutalom
600000	1
400000	1
200000	1
100000	2
90000	1
80000	1
70000	1
60000	2
40000	1
30000	5
25000	1
20000	7
15000	3
10000	31
5000	67
3000	3
2000	432
1000	763
500	1238
300	90
200	31700
100, 80, 40	15650 à 170, 130, 100, 80, 40
50.000	nyer. és jut. 13.160.000

50.000 nyer. és jut. összegben melyek hat huzásban sorsoltak ki.

Rendelőivel levágando

Kérek részemre torvezetvel együtt küldeni.

Az összeget

utánvételre postautóval küldöm.

A nem tetsző törlendő.

Pontos ezim.

A harmadik nagy nagy, kir. osztálysorsjáték nem sokára ismét kezdődik és sorsjegyre 100.000 újabb nyeremény, 50.000 nyeremény jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog. A nyersí esélyek tehát, mint már általánosan is meretes. óriásiak.

Összesen tízenhárom millió 160.000 koronát sorsoltak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény megszerezhető esetben egy millió korona.

egy millió korona.

Szives mielőbbi megrendeléséknél eredeti sorsjegyeket a tervszeti eredeti árban és pedig: egy egész 1-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.- frt " fél " " " " " 3.- " " negyed " " " " " 1.50 " " nyolczad " " " " " 0.75 " " küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig általán államnak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindeuk megjelölhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. évi november 17-ig hozzánk beküldeni.

Török A. és Tarsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték felállítását

Budapest, V., Váci-körút 4a.

Török A. és Tarsa uraknak Budapest.

Kérek részemre I. osztályu nagy kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos torvezetvel együtt küldeni.

Az összeget utánvételre postautóval küldöm.

A nem tetsző törlendő.